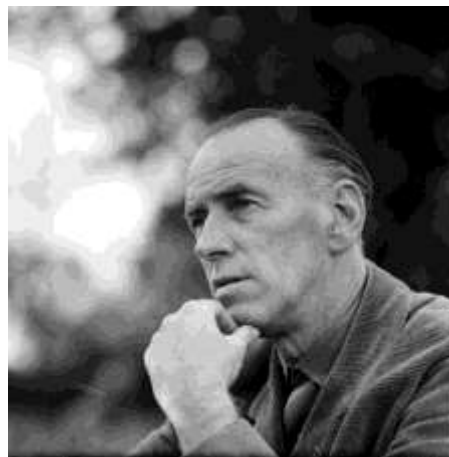

František **Hrubín** (17. 9. 1910 Praha – 1. 3. 1971 České Budějovice)

Český spisovatel (především **básník**), jeden z nejvýznamnějších představitelů české poezie 20. století.

František Hrubín pocházel z rodiny **stavitele**; od útlého dětství často pobýval v **Posázaví**, jehož krajina jej trvale ovlivnila.

Absolvoval gymnasium (již zde začal psát básně, publikoval je v periodikách od r. 1928), ale nedokončil právnickou ani filozofickou fakultu Univerzity Karlovy. Nejprve pracoval jako knihovník, ale zároveň se již věnoval poezii; spřátelil se s o něco staršími představiteli silné básnické generace narozené kolem přelomu století (**Františkem Halasem, Jaroslavem Seifertem, Janem Zahradníčkem...**) a nechával se jimi volně inspirovat.

Podobně jako oni píše již od svých prvních básnických sbírek **vyzrálou, metaforicky bohatou a přitom rytmicky pevnou a zpěvnou poezii**, tematicky zaměřenou především na **milostnou a přírodní lyriku**. V r. 1933 mu vyšla **první sbírka *Zpíváno z dálky***.

Od konce 30. let Hrubín pod vlivem dramatického ohrožení vlasti proměňuje svůj básnický styl **směrem k objektivnější, nadosobní výpovědi** (básnické sbírky *Včelí plást, Země sudička, Chléb s ocelí*, básnická skladba *Jobova noc*).

V r. 1939 se oženil (manželka Jarmila), a narození dcery Jitky (* 1940; dnes překladatelka) a syna Víta (1945 – 1995; TV režisér) se staly jedním z podnětů, pro něž se začal věnovat také **poezii pro děti**; v tomto žánru se zařadil mezi nejlepší a nejznámější české tvůrce všech dob.

Ve **40. letech** se sblížil s některými členy generační **Skupiny 42** (vznikla r. 1942; zaměřovala se na zachycení existenciálních pocitů pracujícího člověka v až myticky pojaté městské krajině, čímž navazovala na meziválečnou modernu, ovšem odrážela i stísněnou atmosféru života za Druhé světové války a pod německou okupací; výrazně ovlivnila poválečné české umění; tvořili ji např. malíř **Kamil Lhoták**, básníci **Ivan Blatný, Josef Kainar, Jiří Kolář**).

V letech 1945 – 1946 Hrubín pracoval na ministerstvu informací, od r. 1946 žil jako spisovatel z povolání. V r. 1945 založil časopis pro děti *Mateřídouška*.

Po r. 1945 se Hrubín jako básník reflexivně vrací ke Druhé světové válce, věnuje se překladům z francouzštiny a zároveň bolestně prožívá omezování tvůrčí svobody pro jeho přátele po komunistickém převratu 1948. V r. 1956 na **2. sjezdu Svazu československých spisovatelů** spolu se Seifertem tuto situaci otevřeně kritizoval

Od 50. let Hrubín jezdí na chalupu v jihočeském **Chlumu u Třeboně** a tamější malebná krajina rybníků a lesů se stala dalším impulsem pro jeho tvorbu: situoval sem i svou divadelní hru *Srpnová neděle*.

V **60. letech** byl jedním z čelných kulturních **podporovatelů** tehdejšího **liberalizačního procesu** v československé společnosti. Když tento slibný vývoj násilně potlačila invaze sovětské armády v r. 1968, nesl zvrát velmi těžce; prohloubily se také jeho zdravotní problémy, vyvolané alkoholem a kouřením. Zemřel v českobudějovické nemocnici, kam byl náhle převezen z chlumské chalupy.

Některá díla:

Básnické sbírky *Zpíváno z dálky* (1933), *Krásná po chudobě* (1935), *Včelí plást* (1940), *Země sudička* (1941), *Chléb s ocelí* (1945), *Motýlí čas* (1948, rozšířené 1953; k obrazům Maxe Švabinského), *Hirošima* (1948, přepracované 1964), *Můj zpěv* (1956, rozšířené 1960),

Básnické skladby *Jobova noc* (1945, téhož roku divadelní úprava Emil František Burian, báseň přepracována 1948), **Romance pro křídlovku** (1962; film 1966: režie Otakar Vávra, scénář František Hrubín a Otakar Vávra, hrají Jaromír Hanzlík, Zuzana Cigánová aj.);

Divadelní hra ze současnosti *Srpnová neděle* (1958; film 1960: režie Otakar Vávra, hrají Karel Höger, Miloš Nedbal, Vlasta Fabianová aj.);

Divadelní hra z české historie *Oldřich a Božena aneb Krvavé spiknutí v Čechách* (1968 – 1969; film 1984: režie Otakar Vávra, v titulních rolích Jiří Bartoška a Ilona Svobodová);

Novela ze současnosti *Zlatá reneta* (1964; film 1965: režie Otakar Vávra, hrají Karel Höger, Slávka Budínová aj.);

Sbírky poezie pro děti *Říkejte si se mnou* (1943), *Říkejte si pohádky* (1946), *Říkejte si abecedu* (1948), *Modré nebe* (1948; k obrázkům od Josefa Čapka), *Ladův veselý přírodopis* (1950; k obrázkům od Josefa Lady), *Hrajte si s námi* (1953) *Mánesův orloj* (1953; k obrazům Josefa Mánesa), *Pasáček a sluníčko* (1954; k obrazům Maxe Švabinského)

Veršované pohádky *Dvě veselé pohádky* (*Zasadil dědek řepu a Zvířátka a Petrovští*; podle animovaných filmů Jiřího Trnky, vyšly samostatně 1947, společně přepracované vyšly 1957); *Kuřátko a obilí* (1953);

Kniha (prozaických) pohádek *Pohádky z Tisíce a jedné noci* (1956);

Soubor veršovaných a prozaických pohádek *Špalíček pohádek* (1957);

Pohádková divadelní hra *Kráska a zvíře* (1970; podle francouzské předlohy; film *Panna a netvor*: 1978, režie Juraj Herz, v titulních rolích Zdena Studénková a Vlastimil Harapes);

Scénář k filmu pro mládež *Vynález zkázy* (1958; adaptace vědeckofantastického románu Julese Verna; režie Karel Zeman, hrají Arnošt Navrátil, Lubor Tokoš aj.; film je ve svém žánru vysoce ceněn ve světovém měřítku, ve frankofonním prostředí získal několik cen).

http://knihovna.ujep.cz/soubory/kalendarium/2015/Z%C3%A1%C5%99%C3%AD/Franti%C5%A1ek_Hrub%C3%ADn.jpg